

Як збудувати сильну Європу. Стратегії для майбутнього: за підсумками участі у роботі XXV Економічного форуму

Протягом 8-10 вересня 2015 р. у польському містечку Криниця-Здруй відбувся XXV Економічний форум. Цей захід, який ще називають Східноєвропейським (польським) Давосом, проходив під девізом «Як збудувати сильну Європу. Стратегії для майбутнього».

Економічний форум уже чверть століття є одним з найбільших у Центрально-Східній Європі майданчиком, де відбуваються зустрічі лідерів суспільно-політичного, соціально-економічного, культурного життя з Європи, Азії, Америки. Представники політичної еліти, бізнесу, культури, науковці, експерти мають змогу обмінятися думками щодо проблем політичної та економічної співпраці, розбудови бізнес-середовища у Європі, визначення рівня довіри до бізнесу та його поведінки у сфері соціальної відповідальності, діагностики умов розвитку господарської діяльності тощо.

У 2015 р. Економічний форум у Польщі був націлений на забезпечення доволі різних тематичних інтересів. Це зумовлювалося тим, що у роботі понад 160 дискусійних панелей (дебатів, пленарних сесій, тематичних блоків, семінарів і презентацій доповідей) взяли участь понад 3000 гостей. Ключова ж місія цьогорічного Економічного форуму була продиктована самим життям. Ідея зводилася до забезпечення сприятливого клімату для розвитку політичної та економічної співпраці країн Європи на фоні зростаючої фінансової нестабільності світової економіки. Практично мова йшла про те, як будувати сильну Європу в умовах падіння цін на нафту, мінливості (волатильності) ринків валют, дефляції, тероризму, а також нових потоків біженців. Палітра топ-тем була дуже багатогранна: від питань міжнародної безпеки, озброєння в Європі, кібербезпеки, феномену гібридної війни, використання м'якої сили, боротьби з пропагандою до контролю над природними ресурсами, розвитку ключових секторів економіки Європи, газових питань, реформ у сфері транспорту, охорони здоров'я, розвитку метрополій, діаспори, адміністрування тощо. Свої форуми провели також представники місцевих органів влади та неурядові організації. Зазначимо, захід проходив під патронатом Малопольського воєводства Польщі.

Показово, що Форум відкрив глава Польської держави Анджей Дуда. Почесними гостями заходу були Президент Македонії *Георге Иванов*, Президент Хорватії *Колінда Грабар Кітаровіч*, а також багато відомих політичних діячів, економістів, бізнесменів з різних країн. Під час свого виступу Президент Польщі наголосив, що Мінські домовленості не принесли довготривалого миру, окреслив головні загрози для сьогоденної Європи: демографічну кризу, кризу Єврозони, імміграційну кризу, а також небезпечну маргіналізацію теми війни в Україні та російської агресії, закликав Європу до єдності у питаннях вирішення російсько-українського конфлікту задля довготривалого миру. «Проблема підтримки сепаратистів, які намагаються відокремити частину суверенної держави, якою є Україна, може спричинити зміну кордонів Європи, що стане вкрай небезпечним прецедентом», – наголосив Президент Польщі.

На цьогорічному форумі не забракло українських тем. Учасники обговорювали модернізацію української промисловості, підприємництва, боротьбу з корупцією, енергетичні справи та розвиток туризму, реформування міліції, питання міграції й розвитку освітньої інфраструктури тощо. А ще піднімали питання стратегічних орієнтирів розвитку держави, ролі українців у розбудові Європи й протидії сучасним загрозам миру.

Цікаво пройшла дискусійна панель «Україна – реальні кроки до європейських стандартів ведення бізнесу», ініціатором проведення якої стала Державна

регуляторна служба України (модератор – голова ДРС *Ксенія Ляпіна*). Проблемні питання піднімав і президент Торгово-промислової палати України *Геннадій Чижиков*. Під час роботи панельної дискусії «Безпека і незалежність – роль праці в цифрову епоху» директор зі стратегічної комунікації *Ukraine Today Лада Рослицька* звернула увагу на зв'язок між безпекою та свободою інформації в цифровій ері. Принагідно вона сконцентрувалася на можливості використання цифрових технологій у мирних цілях, а не зловживання ними для отримання геополітичної переваги. Помітними під час конференції «Європа Карпат» стали слова депутата Верховної Ради України *Оксани Юринець*, яка сказала, що «цивілізований світ повинен засудити минулі й нинішні дії Росії з переселення українців». Цікавими були панельні заходи за участю екс-спікера Верховної Ради України *Олександра Мороза*, народних депутатів Верховної Ради України *Олександра Домбровського*, *Анатолія Матвієнка*, екс-посла України у Польщі, д.е.н., професора завідувача кафедри міжнародних відносин Львівського національного університету ім. І. Франка *Маркіяна Мальського*, ректора Прикарпатського університету імені Василя Стефаника *Ігоря Цепенди*, директора Інституту еколого-релігійних студій *Олександра Бокотея*, директора департаменту міжнародного співробітництва, євроінтеграції та розвитку туристичної інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації *Дмитра Романюка* та багатьох інших.

ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України» представляла на Економічному форумі завідувач відділу д. е. н., проф. *Уляна Садова*. Враховуючи міграційну кризу у Європі, а також складну міграційну ситуацію в Україні, вивченням якої займається спеціальний підрозділ (відділ) інституту, було скеровано віце-маршалеку польського Сейму пану *Мареку Кучінські* матеріали новітніх досліджень міграційного спрямування в Україні (тематична панель «Європа Карпат»).

В останній день роботи Форуму надзвичайно плідно й енергійно пройшло пленарне спеціальне засідання молодих лідерів під назвою «Нові виклики Європи. Молодість чи досвід». Модератором зустрічі була випускниця Національного університету «Львівська політехніка», доктор філософії *Марія Романишин*.

У межах 25-го Економічного форуму за сприяння Фонду Арсенія Яценюка «Відкрий Україну» (Голова Наглядової ради Фонду «Відкрий Україну» *Терезія Яценюк*) відбулася виставка ікон українських художників *Олександра Клименка* та *Софії Аталантової*. Понад 20 ікон, оформлених на ящиках з-під озброєння, привезених з зони АТО, було експоновано для учасників Форуму. На відкритті виставки також виступив Голова Програмної ради Економічного форуму *Зигмунд Бердиховські*. Додамо, організаторами виставки також були Інститут східноєвропейських досліджень і Посольство України в Польській Республіці.

Результати роботи Форуму нині активно обговорюються на різних рівнях організації влади, бізнесу, суспільства як у середині ЄС, так і за його межами. Для України важливо те, що такі заходи працювали на підписання та ратифікацію Угоди про асоціацію з ЄС, відкривали нові перспективи для розвитку української економіки. Адже у Криниці люди зустрічаються не тільки для презентації своїх компаній і пошуків можливості співпраці, але також для участі в дебатах найвищого класу. Це люди, які хочуть брати участь у дискусії про те, як швидше й ефективніше будувати ринкову економіку, долати економічні труднощі і як уникнути помилок при створенні сучасної правової та соціально-економічної системи в Україні нового покоління.

Садова Уляна Ярославівна – доктор економічних наук, професор, завідувач відділу соціально-гуманітарного розвитку регіону ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України» (e-mail: sadlu2004@gmail.com).

Sadova Ulyana Yaroslavivna – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Head of the Department of social and humanitarian development of the region of the SI “Institute of Regional Research n.a. M.I. Dolishniy of the NAS of Ukraine”.

Надійшло 15.09.2015 р.